

בס"ד

עבודת קודש

במשניות חגיגה

פרקים: א' ב'

1

כּו או לא!

צדיק'ל! לפניך שאלות, (זהירות, הן קצת מטעות), כתוב לידן כן או

	האם כל הפטורים מהראיה, סיבת הפטור של כולם שווה?
	האם קטן פטור מהראיה בכל אופן?
	האם הסומא פטור דכתיב לְכֹאֲוֹת?
	האם ב"ש מחמיר בקטן יותר מב"ה?
	האם לכו"ע הראיה שתי כסף וחגיגה מעה כסף?
	האם עולות נדרים ונדבות אסור להקריבן מן המעשר גם באמצע השנה?
	האם לב"ה מותר להקריב שלמי חגיגה מן המעשר בכל אופן?
	האם הדין של "יו"ט הראשון של פסח" שכתוב במשנה, הוא דווקא בפסח?
	האם ישראל יוצא יד"ח שלמי שמחה בנדרים ונדבות ומעשר בהמה?
	האם הכהנים יוצאים יד"ח שלמי שמחה בנדרים ונדבות ומעשר בהמה?
	האם הכהנים יוצאים יד"ח שלמי שמחה בעופות?
	האם מי שיש לו אוכלים מרובים ונכסים מועטים מביא שלמים מעוטים ועולות מרובות?
	האם עשיר חייב "מדינא" להרבות בקרבנות?
	"על זה נאמר מעה כסף ושתי כסף", היכן נאמר? בפסוק?
	האם "מי שלא חג", הכונה שלא הקריב קרבנות החג?
	האם "חוגג את כל הרגל", הכוונה שצריך להביא כל יום קרבן בפ"ע?
	האם כשעבר החג ולא חג, יש אפשרות להשלים הקרבנות?
	האם "מעוות", פירושו: דבר מתוקן?
	האם גונב וגוזל אינו נקרא מעוות לכו"ע?
	האם לרבי שמעון בן מנסיא, תלמיד חכם הפורש מן התורה נקרא מעוות?
	האם "פורחין באויר", פירושו: שיש הרבה מקראות מפורשות על דין זה?
	האם הפרת נדרים פורחין באויר?
	האם קרבן חגיגה כהררים התלויים בשערה?
	האם ה"דינין", הכונה על דיני נפשות?

האם "הן הן גופי תורה", הכוונה על כל סוגי הדינים שלמדנו במשנה זו?

צפנת פענח

ב"ש = _____ . ב"ה = _____ . לכו"ע = _____

יו"ט = _____ . יד"ח = _____ . בפ"ע = _____

- על פרק ב' (עד משנה ה') -

בס"ד

צדיק'ל! לפניך שאלות, (זהירות, הן קצת מטעות), כתוב לידן כן או

כו או לא!

	האם דורשין בעריות בשלושה?
	האם דורשין בעריות בשנים?
	האם דורשין במעשה בראשית ביחיד?
	האם אין דורשין במעשה מרכבה ביחיד בכל אופן?
	האם "כל המסתכל", הכוונה על הסתכלות בעינים?
	האם "כל שלא חס על כבוד קונו", פירושו: מי שעובר עבירה בסתר ואינו מתבייש מהקב"ה?
	האם כל התנאים המוזכרים במשנה, ראשונים בכל זוג היו נשיאים?
	האם כל התנאים המוזכרים במשנה, ראשונים סברו שאין סומכין על הקרבן ביו"ט?
	האם יהושע בן פרחיה היה נשיא בתקופת שמעון בן שטח?
	האם מנחם נשאר עד סוף ימיו אב"ד?
	האם שמאי היה נשיא?
	האם ב"ש וב"ה גם נחלקו במחלוקת הזוגות?
	האם לכו"ע צריך תיכף לסמיכה שחיטה?
	האם יש חולקין בשלמי חגיגה אם מותר להקריב ביו"ט?
	האם יש חולקין בעולות ראייה אם מותר להקריב ביו"ט?
	האם "עצרת שחל להיות בשבת", הכוונה על שמיני עצרת?
	האם "יום טבוח", פירושו: יום הקרבת קרבנות החג?

	האם כשחל עצרת בער"ש מודים ב"ש לב"ה שמותר להקריב בחג, כדי לא לדחותם יותר מדאי?
	האם כשחל עצרת בשבת, לכו"ע דוחים הקרבת הקרבנות לאחר השבת?
	האם "דברי האומרין", הכוונה על הצדוקים?
	האם כשחל עצרת בער"ש, אין כה"ג מתלבש בכליו ומותרין בהספד ותענית?
	אם בשאלה הקודמת היה כתוב "כשחל עצרת בשבת", התשובה הנכונה היתה כן?

צפנת פענח

יו"ט = _____ . הקב"ה = _____
 ער"ש = _____ . אב"ד = _____ . ב"ש = _____
 ב"ה = _____
 לכו"ע = _____ . כה"ג = _____

ביאורי

תלמיד חכם! מלא בכל אחד מהקווים את המילים שצריכים להוסיף כדי להכריז את דברי המעשרה

פרק א משנה ג'

עולות במועד באות מן החלין, והשלמים מן המעשר. יום טוב הראשון של

פסח, בית שמאי אומרים, מן החלין. ובית הלל אומרים, מן המעשר:

מחסן מילים להכתבה

וביום טוב אינן באות. ועולות ראה באין אפילו ביום טוב. וכשהן באות - אינן באות אלא	
חג (ופסח לאו דווקא)	נדרים ונדבות
באין אפילו	- שלמי שמחה באין אפילו
אינן באות אלא	ושלמי חגיגה של

ולא יראו פני

ידידי ואהובי! מלא את הטבלא שלפניך ב- * או ב- ✓, כפי שלמדת במשנה.

האם בא אפילו מכספי מעשר?	האם בא ביום טוב?	סוגי הקרבנות
x	לבית שמאי: x	עולות ראה
	לבית הלל: ✓	
x	✓	שלמי חגיגה - כשמביא קרבן אחד
לבית שמאי: x	✓	שלמי חגיגה - כשמביא כמה קרבנות
לבית הלל: ✓		
✓	✓	שלמי שמחה
x	x	עולות נדרים ונדבות

מד"ט

הרב טודרוס! לפניך טבלת "מעשה דין טעם". השלם ליד כל מעשה את הדין והטעם לפי מחסן המילים להכתבה שנמצא למטה.

- על פרק א' -

המעשה	הדין	הטעם
<p>חרש</p> <p>שוטה וקטן</p> <p>טומטום ואנדרוגינוס ונשים</p> <p>עבדים</p> <p>חיגר, חולה וזקן, ושאינו יכול לעלות ברגליו</p> <p>סומא</p>	פטורים	דכתיב: "למען ישמעון", פרט למי שאינו שומע.
		משום שאינם חייבים במצוות.
		דכתיב: "יראה כל זכורך", והם אינם בכלל זכורך.
		כי הם חייבים במצוות כנשים, והרי הנשים פטורות.
		דכתיב: "שלש רגלים", פרט לאלו שאינם יכולים לעלות ברגליהם.
		דכתיב: "בבוא כל ישראל לראות", ודרשין כשם שהם באים להיראות כך הם באים לראות את בית ה', פרט למי שאינו יכול לראות.
<p>איזהו קטן הפטור מן הראיה?</p>	<p>לבית שמאי:</p> <p>כל שאינו יכול לרכוב על כתפיו של אביו ולעלות מירושלים להר הבית</p>	הוא מחמיר בכך שאם הוא כבר יכול לרכוב על כתפיו של אביו, שהוא חייב בראיה, וכל שכן בגדול יותר שכבר יכול להלך ברגליו, ואפילו אם זה קשה לו.
	<p>לבית הלל:</p> <p>כל שאינו יכול לאחוז בידו של אביו ולעלות מירושלים להר הבית</p>	כמו שגדול פטור מן הראיה כשאינו יכול לעלות ברגליו, שכן למדנו מהפסוק: "שלש רגלים", קטן שאינו יכול להלך ברגליו - על אחת כמה וכמה שפטור.

<p>משום שהראיה הוא קרבן עולה, שעולה כולו על המזבח, צריך להדר ולהביא קרבן יותר גדול, מה שאין כן בחגיגה שנאכל על ידי הבעלים.</p>	<p>לבית שמאי: הראיה - שתי כסף, והחגיגה - מעה כסף</p>	<p>שווי המינימום של קרבנות הראיה והחגיגה</p>	<p>י"ז טזטז</p>
<p>דסבר שקרבן חגיגה שהוא שלמים, הרי יש בו חלק שקרב על גבי המזבח, וחלק לכהנים וחלק לבעלים, ולכן, צריך שיהיה קרבן גדול יותר. מה שאין כן בראיה שקרב כולו על גבי המזבח.</p>	<p>לבית הלל: הראיה- מעה כסף, והחגיגה - שתי כסף</p>		
<p>מתניתין כדעת בית הלל בפרק ב' משנה ג', שסבר שעולות ראיה קרבות ביום טוב, כיון שעיקר חובת הקרבנות הוא ביום הראשון, גם אם אמנם אפשר להשלימם בשבעת ימי החג.</p>	<p>עולות ראיה - מותר</p>	<p>הבאת עולות ביום טוב ראשון</p>	<p>י"ז טזטז</p>
<p>נדרים ונדבות אסורים לכו"ע, (גם לדעת בית הלל בפרק ב' משנה ג'), כיון שאינם חובת החג. (ובעז"ה בפרק ב' משנה ג' יתבאר מה דינם שלמי חגיגה, ביום טוב ראשון).</p>	<p>עולות נדרים ונדבות - אסור</p>		
<p>מכספי מעשר שני מותר לקנות רק דברים הנאכלים, ועולות אלו הרי קרבות כולן לגבוה.</p>	<p>אסור</p>	<p>הבאת עולות (בין עולות ראיה ובין עולות נדרים ונדבות) מדמי מעשר שני</p>	<p>י"ז טזטז</p>
<p>כיון שאינם קרבנות חובה, והרי הם נאכלים כדין כל שלמים. ולכן, מותר להביאם אף מדמי מעשר שני.</p>	<p>מותר לכו"ע</p>	<p>הבאת שלמי שמחה מדמי מעשר שני</p>	
<p>כיון שהם קרבנות חובה, אסור לכו"ע.</p>	<p>אסור לכו"ע</p>	<p>הבאת שלמי חגיגה מדמי מעשר שני - כשמביא קרבן חגיגה אחד</p>	
<p>כיון ששם חגיגה עליהם, והם חובה, אינם באין אלא מן החולין.</p>	<p>לבית שמאי: אסור</p>	<p>הבאת שלמי חגיגה מדמי מעשר שני - כשמביא כמה קרבנות חגיגה (בטופל)</p>	
<p>כיון שהחגיגות שהוא הוסיף הם כדי להרבות בשר לאכילה, לכן, אפשר</p>	<p>לבית הלל: מותר</p>		

יג משנה ז	<p>לרבי שמעון בן מנסיא: הבא על הערוה והוליד ממנה ממזר</p>		<p>ואינו דומה לגונב וגוזל, שכן יכול הוא לתקן בכך שיחזיר את גבתו. אך הבא על הערוה והוליד ממנה ממזר, הרי הממזר מעיד על העבירה שעבר.</p>
	<p>לרבי שמעון בן יוחאי: מי שהיה מתוקן ונתעות, וזהו תלמיד חכם הפורש מן התורה</p>		<p>הוא סובר שמעוות זה רק כשהיה מתוקן ומושלם בתחילה ונתעות, כמו תלמיד חכם שהיה מושלם ופרש. אך, הבא על הערוה, אכן, הוא עבר עבירה, אבל זה אינו מעוות, שכן לא קלקל את שלמותו, אלא מתחילה לא היה חסרון זה, וכשעבר את העבירה הוסיף לחשבון עבירותיו את החסרון.</p>
יד משנה ח	התר נדרים	<p>פורחין באויר, ואין להם על מה שיסמוכו</p>	<p>משום שאין להם סמך במקרא, אלא במרומז, וכך מסור להם לחכמים בתורה שבעל פה.</p>
	הלכות שבת, חגיגות ומעילות	<p>הרי הם כהררים התלויים בשערה</p>	<p>משום שהן מקרא מועט, והלכות מרובות.</p>
	הדינין (ממונות), העבודות (עבודת הקרבנות), הטהרות והטומאות, ועריות	<p>יש להן על מה שיסמוכו</p>	<p>שכן הם מפורשים בתורה. וכל אלו (כל השלושה) הן הן גופי תורה.</p>

- על פרק ב' (עד משנה ה') -

המעשה	הדין	הטעם	יא משנה ט
דיני עריות	מותר רק בפחות משלושה	כיום שהם הלכות חמורות, ואם אחד ישא ויתן עם רבו, יתכן שהשניים הנותרים יתווכחו ביניהם, ולא ישמעו דעת רבם, ויבואו להקל	

בדינים חמורים אלו.			
משום שכתוב (דברים ד'): "כי שאל נא לימים ראשונים", בלשון יחיד "שאל נא", ולכן מותר רק ליחיד.	מותר רק לאחד	מעשה בראשית (מה שהיה לפני שנברא העולם)	
משום שאפשר לטעות בהם. ורק אם היה חכם ורבו מלמדו ראשי פרקים שעל ידם הוא מבין לבד מדעתו - רק אז מותר לו.	אסור אפילו ליחיד, אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו	מעשה מרכבה (שהם דרכי הקב"ה איך הוא פועל בעולמו)	
כיון שאינם בגדר השגת בני אדם, ואפשר לטעות בהם.	ראוי לו כאילו לא בא לעולם	המסתכל בארבעה דברים: מה למעלה (מה יש למעלה למעלה ברקיע) ומה למטה (מה יש מתחת לארץ), מה לפניו (מה יש חוץ למחיצת הרקיע במזרח), ומה לאחור, (מה יש מחוץ למחיצת הרקיע במערב)	המשנה א
כיון שהוא עובר את העבירה בסתר, משום שהוא מתבייש מבני אדם, הרי הוא מזלזל בכבודו של מקום, שכן מבני אדם הוא מתבייש, ואינו מתבייש מיוצרו.	ראוי לו שלא בא לעולם	כל שלא חס על כבוד קונו (שעובר עבירות בסתר)	
משום שהם סוברים שתיכף לסמיכה שחיטה, וכיון שקרבנות אלו מותרים ביום טוב, אף סומכים עליהם ביום טוב.	ליוסי בן יועזר - נשיא, וליהושע בן פרחיה - נשיא, וליהודה בן טבאי - נשיא, ולאבטליון - אב בית דין, ולשמאי - אב בית דין, (וכן לבית שמאי במשנה ג'): אסור לסמוך	האם סומכים על הקרבנות הקרבות ביום טוב?	המשנה י
משום שסוברים שלא צריך מדינא תיכף לסמיכה לשחוט. ולכן, הרי בסמיכה הוא סומך שתי ידיו בחזקה על הבהמה, והרי הוא משתמש בבעל חי ביום טוב, ואסור. ולכן,	ליוסי בן יוחנן - אב בית דין ולנתאי הארבלי - אב בית דין ולשמעון בן שטח - אב בית דין		

<p>יסמוך לפני החג.</p>	<p>ולשמעיה - נשיא, והלל - נשיא, (וכן לבית הלל במשנה ג'): מותר לסמוך</p>			
<p>כיון ששלמי חגיגה הוא חובה, והוא גם אוכל נפש, שכן שלמים נאכלים לבעלים, מותר להביאם ולהקריבם ביום טוב.</p>	<p>מביאים לכו"ע</p>	<p>הבאת שלמי חגיגה ביום טוב ראשון</p>		
<p>כיון שיש להם תשלומים כל שבעה, והם אינם אוכל נפש, שכן עולות קרבים כולן לגבוה, לכן אסור להביאם ולהקריבם ביום טוב. (דלומדים מפסוק שרק לצורך אדם קרבים ביו"ט)</p>	<p>לבית שמאי: אסור להביאם</p>		<p>י"ז טז"ט</p>	
<p>כיון שהם חובה, ועיקר מצוותו ביום טוב ראשון, גם אם אינם אוכל נפש מותר להביאם ולהקריבם ביום טוב ראשון, אף שיש להם תשלומין כל שבעה. (דלומדים מפסוק שגם לצורך גבוה קרבים ביו"ט)</p>	<p>לבית הלל: מותר להביאם</p>	<p>הבאת עולות ראה ביום טוב ראשון</p>		
<p>בית שמאי לשיטתו דאין מקריבין עולות ראה ביום טוב ראשון, וכל שכן שאין מקריבין בשבת.</p>	<p>לבית שמאי: אחר השבת (ויש לו ה' ימי השלמה).</p>			
<p>בית הלל לשיטתו שמותר להקריב ביום טוב ראשון, ולכן, אינו צריך להמתין עד לאחר השבת.</p>	<p>לבית הלל: לפני השבת (דהיינו, ביום טוב ראשון, ואין צריך להמתין ולהשלים לאחר השבת)</p>	<p>זמן הקרבת עולות ראה בעצרת (חג השבועות) שחל להיות בערב שבת</p>	<p>י"ז טז"ט</p>	
<p>דלכו"ע הקרבת הראיה אינה דוחה את השבת.</p>	<p>לכו"ע מקריבים לאחר השבת</p>	<p>זמן הקרבת עולות ראה בעצרת שחל להיות בשבת</p>		
<p>אף שלכו"ע ביום זה מקריבים את</p>	<p>אין כהן גדול מתלבש</p>	<p>המנהגים שנהגו בזמן הקרבת הקרבנות</p>		

<p>הראיה והחגיגה, ובדרך כלל היו נוהגין ביום טבוח כיום טוב, מכל מקום נהגו בו מנהגי חול, שלא לקיים את דברי (הצדוקים) האומרים: "עצרת אחר השבת", שתמיד חג השבועות הוא למחרת השבת השביעית. ואם ינהגו ביום זה כיום טוב יאמרו שהוא באמת יום טוב.</p>	<p>בכליו, ומותרין בהספד ותענית</p>	<p>ביום ראשון, כשעצרת חל להיות בשבת</p>	
<p>טומאת ידיים הוא רק מדרבנן, וחכמים קבעו בכל דבר ודבר לפי קדושתו, איך יתקדש האדם.</p>	<p>לחולין ולמעשר ולתרומה: נוטלין (נטילת ידיים). לקודש: מטבילין (טבילת ידיים). לחטאת (אפר פרה אדומה): אם נטמאו ידיו נטמא גופו (ומטביל כל גופו).</p>	<p>קידוש ידיים מטומאה דרבנן</p>	<p>י"ט טז</p>
<p>חכמים קבעו שהטובל נהיה טהור רק לגבי מה שהתכוון בטבילתו, כיוון שהטובל לדבר הקל, אינו נשמר כל כך כטובל לדבר החמור.</p>	<p>טבל לחולין - אסור למעשר. טבל למעשר - אסור לתרומה. טבל לתרומה - אסור לקודש. טבל לקודש - אסור לחטאת.</p>	<p>טבילה בכוונה הראויה</p>	<p>י"ז טז</p>
<p>משום שהדבר הקל נכלל בדבר החמור ממנו.</p>	<p>מותר לקל</p>	<p>טבל לחמור</p>	

שכן צריך כוונה בטבילה, חוץ מחולין, שאין צריך כוונה מיוחדת לשם כך בטבילתו.	כאילו לא טבל (חוץ מלאכול חולין - שמותר)	טבל ולא החזק (לא כוון כלום בשעת טבילתו)	
כיון שעמי הארץ אינם נשמרים מטומאה, ויתכן שאשתו ירבה על בגדיו בטומאת נידתה, ונטמאו בטומאת מדרס.	מדרס לפרושין (הפרושין מעם הארץ ואוכלין חולין בטהרה)	בגדי עם הארץ	
שמירת כל אחד מהם אינה נחשבת שמירה לאלו שבדרגות קדושה גדולות יותר, כיון שבכל קדושה יתירה, אדם נשמר יותר. וכל אלו מעלות קדושה מדרבנן.	כל אחד - בגדיו מטמאים בטומאת מדרס את אלו שבדרגה מעליו	בגדי פרושין - אוכלי מעשר ראשון - אוכלי תרומה - אוכלי קודש	י. טהרה
כיון שלגבי קודש, הרי לא נחשבה שמירתו כשמירה מעולה, וכנ"ל.	היתה מטפחתו מדרס לקודש	מטפחתו של יוסף בן יועזר שהיה חסיד שבכהונה (והיה אוכל חולין בשמירת טהרה כמו של תרומה)	
כיון שלגבי חטאת (אפר פרה אדומה), לא נחשבה שמירתו כשמירה מעולה, וכנ"ל.	היתה מטפחתו מדרס לחטאת	מטפחתו של יוחנן בן גודגדא שהיה אוכל על טהרת הקודש כל ימיו (היה אוכל חולין בשמירת טהרה כמו של קדשים)	

בהצלחה